

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 24. februarja 1925.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 23.

Regulativne hranilnice v Sloveniji.

I. Splošno.

Predno preidemo k podrobnostim, je potrebno ugotoviti, da se regulativne hranilnice v naši Jugoslovanski državi nahajajo edino v Sloveniji in Dalmaciji. Regulativne hranilnice treba je strogo ločiti od »hranilnic in posojilnic«, ki so ustanovljene kot kreditne zadruge z opravnimi deleži po načinu Schultze-Delitsch ali Reiffen- sen, in pa od »štedionice« po Hrvatski, ki so ustanovljene kot delniške družbe.

Regulativne hranilnice so specifično avstrijska institucija, vsled česar jih ni na ozemlju, ki spadajo pod madžarsko oziroma hrvatsko krono, istotako jih ni v Bosni in Hercegovini. Po svoji fundaciji, to je jamstvo občine se jim najbolj približujejo takozvane komunalne »Gradske štedionice« v Hrvatski in Bosni, (Mestna v Karlovcu, v Zagrebu in Subotici), ki se od »regulativnih« razlikujejo zlasti po obsežnejšem, bančnemu poslovanju sličnem delokrogu.

Razlikujemo tri vrste regulativnih hranilnic: društvene, občinske (mestne) in okrajne. Najstarejše so društvene hranilnice. Zbralo se je nekaj moč, ki so sestavili pravila, jih predložili vladi v odobrenje in založili varstveni sklad v varnost vlog. Tako se je kot prva ustanovila »Erste österreichische Sparkasse« na Dunaju dne 4. aprila 1819 z varstvenim zakladom gl. 8.000.—

Takoj prihodnje leto 1820, ustanovila se je kot prva na jugoslovanskem ozemlju »Kranjska hranilnica« v Ljubljani.

Hranilništvo se je začelo bujno razvijati, denarji v hranilnicah so se razvijali, in zato je morala država skrbeti za boljšo varnost vlog, morala je ščititi vlagatelje, saj so bili ti njeni državljani. V to svrhu je bilo potrebno prirediti enotna pravila, po katerih se smejo snovati hranilnice. Izšel je z dvornim dekretom od 2. septembra 1844 takozvani hranilnični pravilnik (Sparkassen-Regulativ), po katerem se hranilnice v Sloveniji in Dalmaciji tudi zovejo regulativne hranilnice. Ta pravilnik je v zvezi s pravilnikom iz l. 1892 poleg nekaterih sprememb še danes za vse hranilnice veljaven zakon.

Od drugih denarnih zavodov se razlikujejo regulativne hranilnice bistveno in sicer v tem, da nimajo ne deležev, ne delniške glavnice in niso usmerjene kot kapitalistične organizacije na dobiček, temveč so mišljene kot dobrodelni in obče koristni, javnopravni zavodi. Njihov namen je: dati manj premožnim slojem priliko za varno shrambo in ugodno obrestovanje ter pomnožitev prihrankov, s tem pa vzbujati pri revnejših slojih veselje do dela in do štedljivosti. Zato določa regulativ, da se mora presežek čez potrebni rezervni sklad porabiti za dobrodelne in občekoristne krajevne svrhe in da je pri določitvi tega porabljanja upoštevati v prvi vrsti interese neimovitih strank zavoda.

Ta prvotni namen pa je tekom časa stopil v ozadje, kajti tudi gospodarsko močnejši sloji, zlasti trgovci, stremili so po varni naložbi denarja, in to ne samo prihrankov temveč tudi obratne glavnice ter so se pri tem posluževali hranilnic, ki so vsled tega na obsegu mnogo pridobile.

Kmalu po izdajanju hran. pravilnika (1844) jele so se ustanovljati občinske in okrajne hranilnice, ki imajo trdnější temelj kakor društvene hranilnice, ker jamčijo za vse njihove obveznosti občine oz. okraj.

Društveno hranilnico imamo v Jugoslavijo samo eno in sicer Kranjsko hranilnico v Ljubljani, vse druge hranilnice so občinske in okrajne.

II. Bistvo.

Hranilnice so razen državne hipotekarne banke edini pupilarnovarni zavodi, ker smejo po svojih pravih nalagati in izposojevati denar le tako sigurno, da je vsaka izguba že v naprej izključena. Glavno podlago posojilom tvorijo zemljišča, Zlasti so prepovedana posojila industrijam, zabranjeno je kupovanje devis in valut za lasten ali tuji račun, izključena je vsaka špekulacija. Razun tega jamči pri vseh občinskih in okrajnih hranilnicah za vse vloge in obresti še z vsem svojim premoženjem in vsa davčno močjo občina ali okraj, ki je hranilnico ustanovil.

Ker hranilnice nimajo ne deležev, ne delniške glavnice, ki bi jo bilo treba visoko obrestovati, je naravno, da na eni strani vloge lahko visoko obrestujejo, na drugi strani pa dovoljujejo posojila po nizki obrestni meri. Ze vsled te obrestne politike je opravičen njihov naziv kot občekoristni zavodi, k čemur pride še okolnost, da se sme presežek poleg za ugodnejše obrestovanje vlog manj imovitim vlagateljem porabiti edino v občekoristne namene, katere sklepe potrjuje vlada kot nadzorovalna oblast.

Upravo hranilnice vodi brezplačno upravni odbor, ki ga, izvzemši društvene hranilnice, voli občinski svet oziroma okrajni zastop občine ali okraja, ki je hranilnico ustanovil. Izvrševanje pravil nadzoruje stalni državni komisar, ki sme ukiniti vsak sklep, ki nasprotuje pravilom.

Aktivni posli, ki jih smejo obavljati regulativne hranilnice, so v glavnem dolgoročna amortizacijska komunalna in hipotekarna posojila. Podrejenega pomena so bila do zadnjega časa me- nična ter lombardna posojila kakor tudi posojila v tekočem računu.

(Dalje sledi.)

Svetovna produkcija jekla v letu 1924.

Sledeče številke nam kažejo množine jekla v tonah, ki so bile izvožene v zadnjih dveh letih od najvažnejših držav proizvajateljic jekla.

Istotako je označen v teh številkah povprečni mesečni izvoz jekla in posameznih držav in njihov delež na izozu v odstotkih.

Izvoženega je bilo jekla leta 1924 no 999.500 ton Od teh je izvozila: Anglija 36%, Francija 18%, Belgija Luxemburg 19%, Amerika 16%, Nemčija 11%.

Izvoženega je bilo jekla leta 1924 povprečno mesečno: 1.069.280 ton.

Od teh je izvozila: Anglija 30%, Francija 21%, Belgija Luxemburg 26%, Amerika 13%, Nemčija 10%.

Izvoženega je bilo jekla leta 1913 povprečno mesečno 1.338.400 ton.

Od teh je izvozila: Anglija 31%, Francija 3,6%, Belgija brez Luxemburga 8,4%, Amerika 18%, Nemčija z Luxemburgom 39%.

V splošnem se opaža velik napredek Francije v produkciji jekla, ki je poskočila v 1924 na celih 21% napram 3,6% v letu 1913.

Nasproti temu je padla Nemčija od 39% v letu 1913 na 10% v letu 1924.

Posledica te velike premembe je pač svetovna vojna, v kateri je izgubila Nemčija velevažno industrijsko področje Alzacijo-Loreno in vpliv na državo Luxemburg.

Svetovna produkcija jekla, ki je znašala leta 1913 75 milijonov ton, je padla v letu 1924 na 73 milijonov.

Če se vzame v obzir, da je napredovala Amerika v produkciji jekla za celih 6½ milijonov ton, se vidi, da so nazadovale vse druge države za celih 8½ milijonov ton.

Vzroki tej veliki premembi so kaj različni.

Predvsem se producira sedaj jeklo mnogo boljše kakovosti kot običajno, kar v splošnem mnogo manjša svetovni konsum. Razne vrste jekla in posebno tračnice, ki sestojajo iz mangana, so desetkrat bolj resistentne kot prejšnje. Način, s katerim se obvaruje jeklo pred rjo, je mnogo napredoval.

Vrhu tega je vporaba betona pri najrazličnejših strokah mnogo omejila konsum železja, kar v mnogem poostrejuje krizo, ki vlada v železni industriji.

Gospodarske prilike v Nemčiji leta 1924.

Naš generalni konzulat v Berlinu prinaša sledečo zanimivo sliko gospodarskih prilik v Nemčiji leta 1924.

Ko je bila v oktobru leta 1923 zaključena doba inflacije, so čakale nemško celokupno gospodarstvo težke naloge. Treba je bilo in moralo se je likvidirati neznesno in nezdravo gospodarsko stanje. Kot eno prvih sredstev je bila uvedba rentne marke mesto papirnatih, kateri je bilo treba obvarovati prisilni tečaj 4.20 mark = 1 dolar, kajti stvarne podlage za izdajanje rentne marke ni bilo. Donosni kapital v Rentno banko je znašal dve milijardi zlatih mark kot dolg na nepremičnem premoženju trgovine in industrije. Treba je bilo hudih naporov, da se umetni kurz rentne marke stabilizira in vzdrži. Ko se je namreč pojavila, je berlinska borza notirala novo rentno marko 4.20 mark = 1 dolar, dočim je inozemstvo sploh ni notiralo, temveč je računalo še nadalje na bazi 1 bilijon papirnatih mark = 1 rentna marka. Na takozvani »črni borzi«, v čije roke so prišli vsi posli izmenjave denarja, se je dolar plačeval 50—100% višje, nego je bil na berlinski borzi uradno določeni kurz.

Obilni narodni kapital je bil z inflacije takorekoč popolnoma izgubljen. Konec oktobra 1923 je bilo v cirkulaciji v celem 300 milijonov zlatih mark napram 6070 milijonom leta 1913, torej niti ne 5% prejšnjega kontingenta. Ako se pri tem upošteva, da je inflacija ustavila ves čekovni, menični, poštni in ostali žirovni promet, ki je bil duša nemške trgovine, tedaj je jasno, v kako kritičnem položaj se je tedaj nahajalo nemško gospodarstvo, ker se je ustavila vsa proizvodnja ter je prenehala konjunkturna inflacije. Po uradni statistiki je bilo brezposelnih delavcev okrog 3,5 milijona, od teh v zasedenih krajih 2 milijona. Ta položaj je trgovino prisilil, da si z izvozom blaga pribavi denarna sredstva iz inozemstva in to je bil vzrok aktivnosti nemške trgovine v zadnjem četrtletju 1923. Razen tega so poslabšala to kritično gospodarsko stanje še visoka davčna bremena. Finančno ministrstvo se je postavilo na stališče balanciranja budžeta ter je obenem hotelo pritiskati tudi na to, da se obdrži kurz rentne marke. Nemška trgovina in industrija bila radi nezaposelnosti prisiljena, da radi plačil poseže v svojo substanco.

Januarja 1924 se je denarna cirkulacija povzpela že na 2.273,6 milijonov zlatih mark, a prvega aprila je bilo obtoku že 2.824,2 milijona zlatih mark. Januarja 1924 so dosegli krediti, ki jih je dala Reichsbanka, vsoto 600 milijonov, do 1. aprila istega leta pa se je ta vsota povišala 1914, 7 milijonov zl. M. Tolik priliv obrtnega denarja je dal nemškemu gospodarskemu življenju novih sil.

Obrestna mera iz dobe inflacije se je znatno znižala. Domači kupci so postali radi boljšega zaslužka močnejši potrošniki in že v tej prvi periodi saniranja se je pokazala tendenca za znižanje blagovnih cen, ki so padle do 5. februarja 1924 v malo- prodaji za 20%; položaj se je stalno popravljalo, domače potrebe so povišavale kapaciteto industrije, tako da se je do 1. maja 1924 število nezaposlenih delavcev znatno zmanjšalo. Število organiziranih brezposelnih delavcev, ki je znašalo še v decembru 1923 28,2%, je padlo v aprilu 1924 na 10,4%.

Ta pojav je poživil duhove v gospodarskem življenju. Žalibog je bil polet le kratkotrajen. Ljudstvo, ki je v dobi inflacije trpelo na pomanjkanju najpotrebnejših življenjskih in kulturnih sredstev, se je radi dobrega zaslužka začelo oskrbovati z vsem potrebnim. Radi močnega povpraševanja po nekaterih vrstah blaga se je indeks cen zopet dvignil. Pri tem se je opazilo, da se je kapaciteta proizvodnje močno povečala samo pri nekaterih vrstah industrije, dočim se je pri ostalih, katerih produkti so šli v inozemstvo, skrčila na najnižjo mero, to pa radi nemožnosti plasmana blaga, katerega cena je dosegla vrednost blaga nad svetovno pariteto. Kot najboljši dokaz te ugotovitve so kurzi akcij na Berlinski borzi.

Papirji prvonavedenih industrijskih podjetij so skočili, dočim so oni zadnje navedenih imeli tendenco stalne »baisse«. Kot ena glavnih činjnic, ki je močno vplivala na obče gospodarstvo, je veliko pomanjkanje kapitala in likvidnega denarja, ker dotedanja sredstva niso mogla več zadostiti trgovski in industrijski potrebi, vsled česar se pretila velika nevarnost, ako se producira še nadalje brez zadostnih kreditov.

Reichsbank je to opasnost uvidela in je začela pritiskati na gospodarstvo, hoteč s tem izvršiti popolno likvidacijo in odpraviti vsa ona podjetja, ki jih je ustvarila inflacija, ter ustaviti naglo skakanje cen. Radi tega je objavila strogo restrikcijo kredita. Ta ukrep je deloval tako močno, da se je mogel ugotoviti že v naslednjih desetih dneh padeč cene mnogim artiklom, ker so bili mnogi trgovci in industriji prisiljeni, da prodajo blago čimprej ter tako prdejo do potrebnega denarja, ki ga vsled posredne restrikcije kredita niso mogli nabaviti potom svojih bančnih zvez. Ta korak Reichsbanke, kakor tudi dokaj stalni kurz marke sta prisilila vrhutega mnoge, da vržejo na trg nagromadene devize. Najboljši dokaz za to je porast marke, ki je napram dolarju zelo poskočila.

(Konec sledi.)

Poroštvo? Oprostilni prevzem dolga?

(Iz trgovinsko - sodne prakse.)

Tržaški trgovec C. je podal proti bratoma P. T.-ja in A. T.-ja tožbo na solidarno plačilo vtoževanega zneska za prodano tkanino ter je navajal, da je neki D. P. pri njem že opetovano bil kupil raznih tkanin na račun tožencev. Tudi ob zadnji priliki je prišel v prodajalno s pripombo, da denarja nima, da se mu naj torej da nekaj blaga na vero; zatrjeval je, da bodeta toženca blago takoj plačala, ko se vrne k njima z blagom. Tožitelj je nato izjavil željo, da hoče imeti garancijo, na kar je D. P. zopet prišel z nekim trgovcem H. v Trstu. H. je P.-jevo prošnjo podpiral, zatrjeval tožitelju, da so bratje T. pošteni in da on prevzame garancijo, na kar je bilo blago res izročeno D. P.-u, a faktura poslana na ime bratov T.

Toženca sta zanikala svojo pasivno legitimacijo do tožbe. D. P. ni imel od njiju nikakega pooblastila niti naročila, da blago zanj kupi, in ga zanj tudi ni kupil. D. P. je bil uradnik še neprotokolirane trgovske družbe M., ki je imela terjati od trgovca H. v Trstu večjo vsoto. Bil je poslan v Trst, da to terjatev izterja in za to nakupi tkanin, katere je potreboval tretji brat F. T., ki je bil član te pridobitvene, še ne protokolirane družbe M. in ki je naročilo za nakup blaga dal ter blago tudi dobil, a ga potem porabil v napravi, ki je last njegova in toženege brata P. T. — H. pa ni imel večje zneska gotovine na razpolago in se je zato ponudil, da pri tožitelju na svoj račun kupi tkanin in jih izroči na račun svojega dolga D. P.-ju. H. je šel s slednjim k tožitelju, zahteval blago in izjavil, da bo to blago on poravnal. D. P. je blago samo izbral, pa še izrečno poudaril, da on oziroma njegova tvrdka M. tega blaga ne bodeta plačala, temveč da bode plačal H., ki tvrdki M. mnogo višjo vsoto dolguje in ki se mu naj tudi račun pošlje. Z vsem tem je bil tožitelj zadovoljen. Pasivno bi bil torej legitimiran za tožbo samo J. T., ne moreta pa biti tožena ona dva, osobito pa ne A. P., ki nima zveze niti z družbo M., niti z navpravo, kateri v prid je prišlo to blago.

Tožitelj je končno še navedel, da je bil D. P. pred vloženo tožbo pozvan v pisarno tožiteljevega zastopnika, pa je izjavil, da je P. T. edini odgovoren; prevzel da je blago za P. T.-ja, ki je blago od njega prevzel in ga vporabil pri omenjeni napravi; A. T. pa da nima z nakupom nič opraviti.

Pravdno sodišče je tožbeni zahtevki glede A. T.-ja zavrnilo, tožbi glede P. T.-ja pa ugodilo. — Na podstavi pričevanja koncipijenta tožiteljevega in dotičnega zapisa je imelo za dokazano, da je D. P. v zastopnikovi pisarni prosil, naj se tožba ne vložijo, ker je P. T., ki da je edini odgovoren, v inozemstvu, a se vrne v nekaj dneh in bode stvar takoj uredil, kar je po nekaj dneh zopet ponovil, a na zastopnikovo vprašanje, kdo da je blago naročil, ali P. T. ali pa A. T., odgovoril, da ne A. T., marveč P. T. Iz tega izhaja, da je za tožbo pasivno legitimiran edino le P. T., da pa nikakor ne more biti tožen A. T., ki tudi po drugih dokazih s tem opraviplom sploh ni v nikaki zvezi. Pasivne legitimacije P. T.-ja pa ne more spreminiti pričevanje D. P.-ja in neke F. C., da je D. P. nastopal vedno le v imenu družbe M., ki ji je zastopnik in član bil J. T., ker je po prepričanju sodišča res to, kar je D. P. opetovano v zastopnikovi pisarni zatrjeval, da bode P. T. poravnal ta dolg in da je on naročil blago. — V stvari sami pa je sodišče na podstavi pričevanja številnih tožnikovih nameščencev imelo za dognano, da je H., ko je prišel z D. P.-jem do tožnikove prodajalne, na vratih, ne da bi bil kaj vprašan, rekel, da T.-jem lahko dajo, da so pošteni in bogati, in da on zanje jamči, ter da je nato odšel. Isto izjavo je potem še ponovil nekemu tožnikovemu nameščencu, ki ga je še isti dan tožitelj poslal k njemu radi večje varnosti. S tem se je med tožiteljem in H.-jem

sklenila ustna poroštvena pogodba, ki je pa pravno neveljavna, ker se niti ne trdi, da bi bil H. podal to jamstveno izjavo pisмено, v kateri edini obliki je veljavna po § 1346, 2. odst. obč. drž. zak. Toda tudi če bi obstajala pismena poroštvena izjava H.-jeva, bi bila tožba zoper P. T.-ja kot glavnega dolžnika po § 1355., obč. drž. zak. še vedno utemeljena. Utemeljena bi bila pa celo tudi še za primer, da bi bilo resnično to, kar izpoveduje priča D. P., da je H. pri tožitelju obljubil plačilo predmetnega dolga, češ, da bode plačal on. S tem bi bil H., brez dogovora z dolžnikom P. T.-jem, pristopil k njegovemu dolgu. Toda priča D. P. mora sam priznati, da se tedaj ni nič govorilo o tem, da bratov T.-jem ne bode treba plačati. Tožitelj torej P. T.-ja ni izrečno izpustil iz plačilne obveze, in bi torej bilo v zmislu § 1406., 2. odst. obč. drž. zak. smatrati, da se med H. in tožiteljem ni dogovoril oprostilni prevzem dolga, ampak samo pristop k dolgu (§§ 1347., 891. obč. drž. zak.). Proti temu, da bi bil tožitelj toženca P. T.-ja iz plačilne obveze izpustil, govori tudi tožnikovo pismo, ki sta ga bila predložila toženca v pravdi. Kajti v njem je le vprašanje do bratov T.-jev, če more tožitelj inkasirati oziroma iztožiti svojo terjatev od H.-ja. V svojem odgovoru pa tvrdka M. tožitelju samo javlja, da H. od nje ne samo nima ničesar terjati, marveč da ji je nasprotno še vedno mnogo dolžan za doposlano mu prekajeno meso. V oprostilnem pristopu H.-ja k predmetnemu dolgu P. T.-ja torej nikakor ne more biti govora.

Prizivno sodišče je zavrnilo priziv P. T.-ja. Pridružilo se je povsem ugotovitvam pravnega sodišča, da je P. T. kupil blago po svojem pooblaščenju D. P.-ju, ki ga je tudi prevzel, izdajajoč se pri tem kot zastopnik bratov T.-jev, torej tudi P. T.-ja in ga svojemu pooblastitelju dal, ter prav-

Razmere na postaji Rakek.

Z Rakeka nam pišejo: Dne 2. januarja t. l. se je vršila na Rakeku anketa, sklicana po direkciji državnih železnic, katere so se udeležili prizadeti gospodarski krogi v zelo velikem številu, kar je bil gotovo najlepši dokaz, da je imela biti anketa velike važnosti. Tega se je sigurno zavedala tudi direkcija železnic, kajti poslala je skoro vse svoje najboljše strokovnjake, ki so dajali na razna vprašanja potrebna pojasnila. Gospod predsednik ankete inženjer Schneller je bil težnjam gospodarskih krogov zelo naklonjen in je tudi obljubil, da se bo pričelo z najnujnejšimi deli takoj po konferenci. Navzoči so vzeli z veseljem ta zagotovila v znanje, v prepričanju, da so vendar nekaj dosegli. Zal moramo ugotoviti, da so ta zagotovila, ostala samo prazne obljube, kakor da bi se merodajni krogi ne zavedali posledic, ki bi znale nastati zbog tega.

Usojamo si zato vprašati železniško direkcijo, kaj je vendar vzrok, da se z obljubljenimi deli še vedno ni pričelo?

Saj vreme je bilo do sedaj zelo ugodno, postaja nima prevelikega tovrnega prometa, ki bi mogel delo ovirati. Radi slabe izvozne sezije in ker čakajo trgovci ugodnejših prilik v valutarnem oziru, je ves promet nekoliko padel, vendar ne sme direkcija misliti, da bo promet tudi v bodoče tako minimalen. Računati moramo na to, da bo lokalni promet v enem mesecu porastel najmanj za 100% in ako oživi v tem času tudi tranzitni promet, bomo imeli december v drugi nakladi.

Ali se ne zavedajo gospodje, da bo pri povečanem prometu tudi delo mnogo težje in bolj zamudno, ali naj bi zbog tega trpela zopet naša že tako na smrt obsojena lesna trgovina? Pomisleke imamo skoro, če je bila cela anketa resno mišljena in se ni hotelo z njo le nasuti ljudem peska v oči. Svarimo pred vsakimi eksperimenti, ker bi leti znali imeti resne posledice.

Ali naj pribivalstvo ložke in cerkniške doline pri svojem naravnem bo-

nemu zaključku, da ni prišlo do zatrjevanje assignacije. Zato je prizivno sodišče tudi izreklo, da bi bilo odveč, spuščati se po prizivateljevi zahtevi v vprašanje notranjega razmerja med tvrdkami in podjetji, pri katerih je več ali manj udeležen tudi prizivatelj. Tudi se ni treba baviti s trditvijo, da je predmetno blago, kakor v prizivu izrečno priznано, prišlo v prid že omenjeni napravi, katere lastnik do polovice je prizivatelj.

Tudi revizijsko sodišče reviziji ni ugodilo. Ker se je nakup blaga vršil po D. P.-ju, ki je blago tudi izročil P. T.-ju, ni pravno pogrešeno, če prizivno sodišče smatra, da je pri tem opraviilu D. P. nastopal kot pooblaščenec P. T.-ja. Temu je tembolj pritrđiti, ko je nadalje ugotovljeno, da se je D. P. sam ob nakupu tega blaga v tožiteljevi prodajalni izdajal za pooblaščenca bratov T.-jev. Čim pa je gotovo, da P. T. kot kupec dolguje tožitelju vtoževani znesek iz prodanega mu blaga, ni treba vpoštovati tega, ali je blago tudi res prišlo v prid kupcu P. T.-ju ter se je tudi prizivna sodba le podredno izrazila v svojih razlogih, da je blago prišlo v korist napravi, ki je do polovice lastnina toženca P. T.-ja. Ker po podsodnih ugotovitvah ne gre za naročilo kake druge tvrdke ali drugih morebitnih družb, tvorjenih po bratih T.-jih, je brez škode za popolnost in temeljitost postopanja moglo odpasti vse dokazovanje v obstoju in članih vseh teh družb in podjetij ter v razmerju med člani in medsebojnim poračunanjem tega blaga. R. St.

gastvu na gozdovih vsled nerazumevanja merodajnih krogov gospodarsko popolnoma propade in naj naša lesna trgovina in industrija v tem okolišju likvidira? Kdo bo nosil pa posledice? Ali naj se ponovi slučaj, kakor je bil v mesecu novembru in decembru, ko so naši lesni eksporterji zgubili vsled zanemarjenja postaje milijonske vrednosti samo na kurznih razlikah, poleg tega so dobili stornirane ogromne množine lesa. Samo en eksporter je dobil 46 vagonov storniranih. Kdo mu bo povrnil povzročeno škodo? Uprava se hvali koliko pridobi s tranzitnim prometom, ne pove pa koliko napravi s forsiranjem istega škode celokupnemu prebivalstvu. Pomisliti je samo treba, da je na Rakek navezanih nič manj kot 35 lesnih eksporterjev.

Ker so po izjavi raznih železniških strokovnjakov sredstva za prvo silo na razpolago, pozivamo direkcijo državnih železnic, da izpolni pri anketi dane obljube, ali pa pojasni položaj, če sploh namerava kaj narediti.

Prosimo tudi trgovsko zbornico, ki nam je šla doslej v tej zadevi tako na roko, da zastavi ves svoj vpliv za dosego onih pravic izvoznikarjem, ki jim po vsej pravici pripadajo

Trgovina.

Trgovski gremij v okolici Maribor razglašja: Finančno okrajno ravnatelstvo v Mariboru je z odlokom dne 3. februarja t. l. šte. 1005 podaljšalo točilcem alkoholnih pijač rok za prodajo v zalogi se nahajajočega denaturiranega špirta do konca meseca aprila 1925.

Svedoče o izvoru blaga, izdane po Zaderski trgovski zbornici, so smatrati v bodoče po določbi carinskega sveta, ki jo je odobril minister financ, kot polnomočni dokaz o izvoru blaga.

Zastopništvo v Mehiki. Večja trgovska družba v Mehiki želi prevzeti zastopništvo za razpečevanje našega blaga vsake vrste. Naslov tvrdke dobijo zainteresenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Prodaja starega materiala (kovinskega) se bo vršila dne 20. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Poravnalno postopanje. Uvedlo se je poravnalno postopanje o imovini Franca Roškarja, trgovca z mešanim blagom, v Ljubljani, Karlovska cesta št. 14. Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču v sobi št. 112 dne 13. marca 1925 ob desetih, ter o imovini Armina Ellingerja, trgovca v Mariboru, Kralja Petra trg št. 9. Narok za sklepanje poravnave pri imenovanem sodišču v sobi št. 83 dne 30. marca 1925 ob devetih.

Industrija.

Tvrdka »Indus« spremineni naslov. — Ministrstvo za trgovino in industrijo oddelek v likvidaciji v Ljubljani je potrdilo izpremembo pravil za delniško družbo za industrijo usnja in usnjatih izdelkov »Indus« v Ljubljani. Firma se bo glasila po sodni registraciji te izpremembe pravil »Carl Pollak, d. d.«

Koliko delavstva zaposluje naša industrija. — V naši industriji je znašalo število zaposlenega delavstva leta 1924 175.607 oseb, ki so bile zaposlene v 1793 podjetjih. Od teh je bilo 25.636 žensk in 149.791 moških.

Razvoj avstrijske pivarske industrije. V področju današnje Avstrije se je produciralo l. 1913./1924. približno 6 milijonov 500.000 hl piva, l. 1917/18: 1 milijon 178.629 hl, l. 1919./1920: 3 milijone 49.297 hl, l. 1920./1921.: 3.040.119 hl, l. 1921./1922: 3.371.037 hl, l. 1922./1923: 2.844.120 hl in l. 1923./1924: 4.590.373 hektolitrov piva. V sedanji Avstriji je sedaj 153 pivovarn napram 213 v predvojni dobi. V veletrgovini stane sedaj pivo na Dunaju 30.55 zlatih kron za hektoliter, napram 24 zlatim kronam v l. 1913. Vsled znižanja carine na plzensko pivo, dogovorjeno povodom sklepanja trgovske pogodbe češkoslovaške z Avstrijo od 300.000 K (ca 4800 za liter) na 172.000 K (2700 K za liter) se uvažava v Avstrijo tudi precej češkoslovaškega piva, kar pa ne vpliva na produkcijo avstrijskih pivovarn.

Mednarodna razstava proizvodov industrije za izdelavo pijač. V Berlinu se vrši od 22. do 26. aprila t. l. mednarodna strokovna razstava proizvodov industrije za izdelavo pijač. Natančnejše podatke dobijo zainteresenti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

Denarstvo.

Porast hranilnih vlog v Sloveniji. Te dni smo na podlagi uradne statistike finančne delegacije poročali, da so se hranilne vloge v Sloveniji tekom 4. četrtletja 1924. dvignile za 20 milj. Din. Kakor čujemo iz povsem zanesljivega vira so se vloge pri poštem čekovnem uradu v Ljubljani v zadnjem času znižale še za več nego 20 milj. Din. kar brez dvoma ni brez vsake zveze s porastom hranilnih vlog. — V splošnem smatramo, da enostranska statistika hranilnih vlog edino pri hranilnicah ne more dajati jasne slike, ker bi ta le popolnjena s stanjem vlog pri hranilnicah in posojilnicah, bankah in drugih denarnih zavodih v Sloveniji mogla kolikor toliko služiti za presojo našega narodno gospodarskega položaja. Za tako nepopolno statistiko, kakoršna je sedaj, bi bilo pa bolje, da bi se ne objavljala, ker vodi one, ki ne poznajo naših gospodarskih razmer iz lastnega opazovanja, do napačnih sklepov in nam preje škoduje nego koristi.

Stoletnica češke hranilnice. — Te dni praznuje češka hranilnica, ki je eden največjih čeških denarnih zavodov, stoletnico svojega obstoja. Hranilnica je imela koncem leta 1923 skoro pol milijarde čeških kron vlog in 60 milijonov čeških kron lastnega premoženja. Po svoji sestavi sliči povsem Kranjski hranilnici v Ljubljani, ki praznuje drugo leto svojo stoletnico.

Davek

Iz davčne prakse. — Nekomu je davčno okrajno oblastvo naknadno odmerilo davek na vojne dobičke za l. 1914—1917. Proti naknadni odmeri se je pritožil na delegacijo ministrstva financ, ki je pritožbo zavrnilo s pripombo, da ni proti tej zavrnitvi upravnim potem dopustna nobena pritožba. Zaraditvega je zainteresent vložil tožbo na upravno sodišče in

ko ga je tudi to zavrnilo, na državni svet. Državni svet je povodom te tožbe ugotovil in odločil nastopno: Upravno sodišče je odločilo o tožbi proti odločbi delegacije ministrstva financ. Po čl. 1 uredbi o začasnih vzpostavitvi delegacij ministrstva financ so delegacije osnovane za one dele naše kraljevine, ki so preje pripadali bivši avstro-ogrski monarhiji. Njihovo trajanje je z uredbo določeno določeno, da se enotno uredi organizacija finančne uprave v kraljevini. S to uredbo je minister odkazal en del poslov lastnega delokroga na pokrajinske delegacije in njihove odločbe se morajo smatrati kot odločbe ministrstva, proti katerim se morejo po čl. 18. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih vlagati pritožbe samo na državni svet, a ne na upravno sodišče. Upravno sodišče je zaradi tega nepravilno postopalo, ker je omenjeno tožbo meritorno obravnavalo. S tem je prekorajilo mejo svojega delokroga, ker bi se moralo proglasiti za nekompetentno odločati o navedeni tožbi. Iz tega razloga je državni svet na podlagi čl. 17. in 34. zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih razveljavilo odločbo upravnega sodišča. — S to odločbo državnega sveta je določena kompetenca za vlaganje pritožb proti odločbam delegacij v zadnji instanci, ni pa z njo izpremenjena kompetenca za vlaganje pritožb proti odločbam dohodninske prizivne komisije in deželne pridobninske komisije, ki poslujeta pri finančni delegaciji v Ljubljani. Te pritožbe je slejko prej vlagati na upravno sodišče v Celju.

Taksa na smodke iz inozemstva. — Upravni odbor samostalne monopolne uprave je odločil in je to odločbo tudi odobril finančni minister, da se pobira na smodke, ki se uvažajo iz inozemstva, monopolno takso po 20 Din na smodko.

Plačevanje davkov v mesecu novembru 1. 1924 po posameznih pokrajinah. — V mesecu novembru 1. 1924 se je pobralo v **Hrvatski in Slavoniji:** 23.173.297 Din neposrednih davkov, 5.392.726 Din davka na poslovni promet in 11.921.032 Din izrednega poviška, v **Bosni in Hercegovini:** 16.387.655 Din neposrednih davkov, 2.119.589 Din davka na poslovni promet in 19.674.469 Din izrednega poviška; v **Vojvodini:** 37.917.617 Din neposrednih davkov, 3.902.179 Din davka na poslovni promet in 24.115.337 Din izrednega poviška; v **Sloveniji:** 11.597.114 Din neposrednih davkov, 5.249.141 Din davka na poslovni promet in 8.143.674 Din izrednega poviška; v **Dalmaciji:** 2.522.997 Din neposrednih davkov, 615.602 Din davka na poslovni promet in 527.218 Din izrednega poviška; v **Srbiji in Črni gori:** 18.193.794 Din neposrednih davkov, 2.931.329 Din davka na poslovni promet in 11.742.720 Din izrednega poviška. — V celi državi se je je v novembru 1924 pobralo: 109.792.475 Din neposrednih davkov, 20.210.567 Din davka na poslovni promet in 76.124.458 Din neposrednega poviška.

Carina.

Carinski prejemki v prvi desetini meseca februarja t. l. — V prvi desetini meseca februarja t. l. so pobrale naše carinarnice 40.260.203 Din carine. Največ so pobrale nastopne carinarnice: Beograd 7.996.951 Din, Zagreb 10.506.774 Din, Ljubljana 3.511.485 Din, Novi Sad 2.256.291 Din, Subotica 2.659.383 Din in Maribor 2.076.762 Din. Od ostalih carinarnic v Sloveniji sta pobrali največ carinarnici na Jesenicah (804.401 Din) in na Rakeku (255.595 Din).

Carinska politika angleške vlade. — V spodnji zbornici je izjavil ministrski predsednik Baldwin, da vlada ne nametava v splošnem carinsko zaščitni angleške industrije. Ako bodo posamezne stroke prošile za zaščito pred inozemsko konkurenco, se bodo prošnje natanko preiskale. Uspeh preiskave bo priobčilo trgovsko ministrstvo kabineta, ki bo končno odločil, če je umestno uveljaviti zaproseno zaščitno carino. V zadnji instanci bo odločal o takih carinah parlament.

Promet.

Nov vozni red. Kakor vsako leto, tako se tudi letos namerava od 1. junija t. l. izpremeniti vozni red na državnih železnicah. Novi vozni red se v prometnem ministrstvu že izdeluje.

Otvoritev roškega prometa. Brodarski sindikat razglša, da se je izza 21. t. m. otvoril tovorni promet na vseh linjah naših rek.

Izvoz in uvoz.

Izvoz premoga v Sloveniji. V l. 1924. se je iz Slovenije po pokritju lastne potrebe izvozilo v druge pokrajine 146.000 ton premoga napram 85.000 tonami v l. 1923.

Izboljšanje izvoza lesa na Ruskem. Izvoz lesa iz Ruske je znašal v l. 1924 celokupno 114 milijonov pudov, to je 25,8% več nego leta 1923. Glavni odjemalec ruskega lesa je Anglija, na katero odpade 15,7% ruskega izvoza po teži in 61,2% po vrednosti. Anglija kupuje na Ruskem v glavnem obdelan les. Nem-

čija in Holandska, ki za Anglijo porabita največ ruskega lesa, uvažata po večini le neobdelan les.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev za politični okraj Kamnik, vabi na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 1. sušca t. l. ob pol 9. uri dopoldne (ob nezadostnem številu pa eno uro pozneje) v gostilni pri gospodu Rode v Kamniku s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo tajnika in blagajnika.
3. Odobritev računov.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.

Razno.

Izpopolnilo. V zadnji številki našega lista smo v podlistku priobčili »Nekaj iz zgodovine slovenskega trgovskega društva Merkur« in to iz govora, ki ga je imel predsednik »Merkurja« g. dr. Fran Windischer na občnem zboru dne 18. t. m. Med organizacijami, ki so po vojni našla v prostorih »Merkurja« toplo zavetišče in katere je »Merkur« sprejel z vso gostoljubnostjo svoje prostore, je govornik navedel poleg Gremija trgovcev v Ljubljani, uredništvo »Trgovskega lista« in Trgovskega bolniškega in podpornega društva tudi Gremij trgovcev za ljubljansko okolico in Zvezo trgovskih gremijem. Po neljubi pomoti, je pri tiskanju navedba zadnjih dveh organizacij izostala, kar se naj blagovoli oprostiti!

Jugoslovansko-italijanska konferenca v Firenci. Kakor poroča »Agencija Stefani«, je predsednik italijansko-jugoslovanske delegacije Quarteri sprejel dne 21. t. m. novinarje, katerim je izjavil, da se vrše pogajanja med Italijo in Jugoslavijo popolnoma v duhu spravljivosti in bodo vsa vprašanja, ki so na dnevnem redu, v najkrajšem času rešena. Ugoden razvoj pogajanj je po izjavi Quarterija pred vsem zasluga predsednika jugoslovanske delegacije dr. Rybara, ki je pokazal izborna poznanje italijanskih razmer. Med drugim se je dosegel doslej dogovor glede enega najvažnejših vprašanj, namreč glede rešitve problema roškega prometa. Po izjavi Quarterija je bil med obema delegacijama tozadevno dosežen sporazum, ki popolnoma odgovarja koristim in željam obeh vlad. Jugoslavija se bo morala posluževati reške luke, na drugi strani pa bo dobila Italija za to posebne ugodnosti na jugoslovanskih železnicah.

Naša država na Lyonskem velesejmu. Kakor smo že poročali, bo imela naša država na prihodnjem mednarodnem sejmu v Lyonu (od 2. do 15. marca) poseben paviljon. Poleg podpore, ki jo je dalo za razstavo ministrstvo trgovine in industrije, je ministrstvo saobračaja tudi še dovolilo za posetnike tega sejma 50-odstotni popust, ki velja od 20. februarja do 15. aprila t. l. za vse naše potniške in brze vlake. Ta popust je izkoristiti tako, da se vzame pri odhodu iz poljubne postaje cela karta, ki velja tudi za vrnitev. Vožnja skozi Italijo stane od Postojne

do Modane: I. razred 253 lir; II. razred 169 lir; III. razred 98 lir. Vožnja skozi Francijo, od Modane do Lyona stane v II. razredu 48 frankov in sicer tja in obratno. Legitimacije se ne bodo izdajale, ampak je potrebno, da se vsi posetniki po dohodu v Lyon v svrhu potrditve prijavijo na našem konzulatu, pri g. Mil. Andriču, vicekonzulu, ki je pooblaščen za organizacijo tega sejma. Tudi se posetnikom sejma priporoča, da prijavijo v svrhu rezerviranja stanovanja prihod konzulatu že nekoliko dni prej.

Donavsko-Savsko-Jadranska železnica. Kakor poročajo z Dunaja, se bo marčev kupon avstrijskih obligacij Donavsko-Savsko-Jadranske železnice izplačeval po 0,69 dolarjev od 1. marca dalje.

Brezposelnost na Angleškem. Ministrstvo javnih del objavlja statistiko, ki pravi, da je bilo 9. t. m. na Angleškem 1.243.000 brezposelnih. Pretekli teden je navedeno število narastlo za 54.327, tako da se nahaja danes na Angleškem 1 milijon 297.327 brezposelnih.

Mednarodni velesejmi v Poznanju. V Poznanju (Poljska) se vrši mednarodni velesejmi od 3. do 10. maja t. l. Točnejše informacije dobijo zainteresirani v pisarni trgovske in obrtniške zbornice.

Japonska proti znižanju števila ladij. »Daily Mail« dobiva iz Tokija, da Japonska ne bo nikakor privolila, da se producije vprašanje omejitve števila njenih podmornikov in torpedovk.

Ratifikacija rusko-japonske pogodbe. Urad osrednjega izvrševalnega odbora Zveze sovjetskih socialističnih republik je ratificiral rusko-japonsko pogodbo.

Tarifokilometar. Pod tem naslovom je izdal višji kontrolor državnih železnic v Osijeku Ljudovit Kirchlechner važno pomožno knjigo za izračunavanje kilometrske oddaljenosti vseh železniških postaj v naši kraljevini v vseh rajeclijah, na podlagi katere se določa najcenejša vozarina za blagovni promet. Knjiga je izdana s podporo trgovske in obrtniške zbornice v Osijeku in obsega poleg kilometrskih kazal tudi vse važne informacije splošnega pomena za železniški promet in je vsled tega v kaosu tarifnih predpisov, ki veljajo v naši državi, za vse poslovne kroge za kalkulacijo prevoznih stroškov vrlo dobrodošel pripomoček, ki ga vsem zainteresentom najtopleje priporočamo. Stane 200 Din in se naroča direktno pri avtorju.

45. redni občni zbor »Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice« reg. zadruge z neom. zav. v Ljubljani, se je vršil dne 19. februarja t. l. Bilanca za upravno leto 1924 izkazuje stalen in krepek napredek tega najstarejšega slovenskega zavoda v Ljubljani. Upravno imetje se je zvišalo na Din 87.430.284,58. Stanje hranilnih vlog je doseglo Din 77.606.216,99, prirastek v letu 1924 znaša torej Din 18.413.331,02. Posojila so dosegla Din 68.776.900,73. V zaščito domačega gospodarstva se je posluževal zavod čim kulantnejše obrestne mere pri kreditih, kljub visokemu porastu obrestne mere pri vezanih vlogah. Čisti dobiček je dosegel pri tem Din 556.376,54 par. Vsak čas mobilna vsota naloženega denarja je izkazovala ob sklepu leta, torej še v sezoni najvišje napetosti kreditov Din 8.793.188,52. Zavod je emancipiran od vsake denarne krize in vestno varuje trajno in čim višjo mobilnost. Portfelj lastnih vrednostnih listin se je znižal na Din 8.145.369.— Tu je ponovno pripomniti, da so odpisani vsi avstrijski in ogrski papirji, zlasti vojna posojila. Odpisana je tudi kurzna razlika vseh medvojnih naložb na Dunaju, tako, da je v zavodu povsem izbrisana vsaka nepovoljna sled izza vojne dobe. Rezervni zakladi so se zvišali na Din 2.027.933,17. Število deležnikov se je zvišalo na 4357. Denarni promet je narastel na Din 469.179.010,54. V občekoristne narodne namene je zavod v letu 1924 stalno daroval višje zneske, izkazane med upravnimi stroški, med drugim Din 30.000.— ob vremenski nezgodi v pogorju nad Medvodami. Od čistega dobička pa je občni zbor na novo dodal v enake namene Din 65.000.—

Iz inšpekcijske dela. V teku leta 1924. se je prijavilo ministrstvu za socialno politiko 148 tarifnih gibanj radi zvišanja mezde, pri katerih je bilo prizadetih 24.625 delavcev. Največ tarifnih gibanj je bilo v lesni industriji, v oblačilni industriji in v živilskih strokah.

Švicarske lokomotive za Rumunijo. Bukareški trgovski list »Arbus« poroča, da je neki sindikat švicarskih bank ponudil rumunski delegaciji v Bernu parne lokomotive po 85.000 švic. frankov za komad. Rumunska delegacija je poslala ponudbo vladi v Bukarešto.

Prva hrvaška štedionica. Na ravnateljski seji Prve hrvaške štedionice, ki se je vršila 21. t. m., se je sklenilo predložiti občnemu zboru, kateri se skliče 14. marca t. l., bilanco za leto 1924., ki zaključuje s 20.533.275,09 Din čistega dobička, oziroma s prenosom iz l. 1923. Din 540.551,12, s čistim dobičkom Din 21.073.826,21. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da je prekoračil blagajniški promet vsoto od 29 milijard 425 milijonov dinarjev, a celokupni promet 68 milijard 140 milijonov dinarjev. Zlasti je zabeležiti velik porast vlog v prošlem letu, in sicer so porasle vloge za 264 milijonov dinarjev, tako da znašajo celokupne vloge Prve hrvaške štedionice 813 milijonov dinarjev. Ta porast v enem letu je bil do sedaj največji, odkar obstoji zavod. Celokupna aktivna zavodova porastla so napram letu 1923. za 278 milijonov dinarjev ter znašajo skupno 1 milijardo 308 milijonov dinarjev. Ravnateljstvo je sklenilo predložiti občnemu zboru, da izplača dividende za leto 1924. 1000 Din na eno desetico, 100 Din na eno celo, 25 Din na eno četrtinko in 10 Din na eno desetinko delnice, dalje da se prenese po statuarnih določbah tečajni razliki in pokojninskemu zakladu kakor tudi fondu grofa Kulmerja za zgradbo internata za deco uradništva podružnic po 600.000 Din in stavi za dobrodelne namene v l. 1925. 500.000 Din ravnateljstvu na razpolago, medtem ko bi se ostanek Din 542.102,91 prenesel na račun zube in dobička. Ker je drugi podpredsednik zavoda g. Milan Krešič že dalje časa bolan, je bil radi tega prisiljen, da se zahvali na svoji časti. Na njegovo mesto je bil enoglasno izbran zavodov glavni ravnatelj g. Miltvoj Crnadak. Kakor znano, ima ta stari domači zavod tudi v Sloveniji tri podružnice, in sicer v Celju, Mariboru in Ljubljani, katerih poslovanje se vse bolj razvija. Zavod je zopet intenzivno posvetil svojo pažnjo podeljevanju kreditov domači industriji, obrti in trgovini.

Gospedarsko-finančna revija »Bankarstvo« se priporoča vsem trgovskim in industrijskim krogom. Letna naročnina znaša 180 Din. Redakcija se nahaja v Zagrebu, Moravska ulica 30.

Stenski zemljevid Slovenije po prof. Fr. Orožnu priredil dr. Karl Cepuder, se dobi v Jugoslovanski knjigarni. Nova izdaja že splošno vpeljanega Orožnega zemljevida vojvodine Kranjske, ki pa je obsegal tudi južno Stajersko in Koroško ter slovenske dele Primorja ter dobro služil našim šolam in uradom zaradi svojega razmeroma velikega merila (1:180.000), je postala nujna potreba, ker je izdaja zastarela in tudi pošla. Nova izdaja ima namen seznaniti z novo politično razdelitvijo slovenske zemlje. Zlasti važne so naravne državne meje. Upošteva najnovejše podatke jugoslovansko-italijanske razmejitev, zlasti razmejitvene posledice rimske pogodbe z Italijo pri Reki. Dasi še ni končno izvršena vsa razmejitev, so vendar dela že tako napredovala, da ni pričakovati večjih izprememb, ki bi jih bilo mogoče na karti v tem merilu vidneje naznačiti. Na novo je dodano kot posebni zemljevid Dolenje Prekmurje in Medjimurje. V notranjosti je na podlagi zakona o razdelitvi države na okrožja (sreze) in raznih dodatnih določb razdeljena Slovenija. Posebno velike izpremembe so na nekdanjem južnem Stajerskem. Ta razdelitev bo važna za urade, ki dosedaj nimajo tako nazornega pripomočka za opazovanje nove administrativne razdelitve, ker po uradih še vedno vise stari, sedaj že samo zgodovinski zemljevidi. Popravljen so na podlagi rezultatov zadnjega ljudskega štetja znamenja za kraje. Nanovo so vrisane železnice in važnejše nove ceste, spremenjenih je mnogo krajevnih imen, da so v skladu z uradno vpeljanimi imeni in posebej še s stenskim zemljevidom, ki ga je izdala Matica Slovenska. Tudi višine so točneje določene. V šolah bodo tedaj omogočen pouk domovinoznanstva, ki so ga doslej ovirale zastarele stenske karte. Zemljevid obstoji iz šest listov in velja nenalepljen 120 dinarjev, nalepljen na papir s platnenimi pregibi 240 dinarjev, na platno s platnicami 360 Din. — Kdor ima kak star na platno kaširan zemljevid v velikosti vsaj 180x146 cm, ga lahko pošlje »Jugoslovanski knjigarni«, ki mu ga proti mali odškodnini prelepi z novim zemljevidom.

TRGOVSKI PREMAG, DRVA, KOKA ANGLEŠKI PREMAG, ŠLEZIJSKE BRIKETE dobavlja **ILIRIJA, Ljubljana KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220**
Plaćilo tudi na obroke!

Ljubljanska borza.

23. februarja 1925.

Les: Bouls hrastovi 29, 36, 43, 56, 60, 80, 100, 130, 3 m dolž., fco meja den. 1160; deske 20, 25, 30, 40 in 50 m/m, I. in II. vrste, fco meja den. 580, bl. 600; trami od 3/3 do 6/8 monte fco meja den. 350; remeljni 6/6, 7/7, 8/8, pričeljeni, fco meja bl. 630; kostanjev les okrogel, fco nakl. post. bl. 27; bukova drva okroglice, fco nakl. post. v vag. den. 17, bl. 18, zaklj. 17; pšenica bačka 74/75, 2%, par. slavonska postaja bl. 530; pšenica domača, fco Ljubljana den. 460, bl. 490; otrobi pšenični drob., fco vag. slovenska

postaja bl. 205; otrobi pšenični, drobni, 1/2 papir., 1/2 juta vreče, fco Ljubljana bl. 215; kuruza nova, promptna, fco Klenak bl. 210; kuruza nova, promptna, fco Ljubljana bl. 255; kuruza nova, promptna, fco Postojna tranz. bl. 270; kuruza nova, dobavitel sukces. do medio marec, fco Postojna tranz. bl. 280; kuruza nova, dobavitel april, fco Postojna tranz. bl. 290; kuruza nova, dobavitel maj, fco Postojna tranz. bl. 295; oves srbski, par. Ljubljana bl. 335; oves bački, rešetan, fco Ljubljana bl. 360; oves bački, zdrav, suh, rešetan, fco Ljubljana bl. 370; laneno seme, fco Ljubljana den. 700; krompir rdečkasti, semenski, fco štajerska postaja den. 175, bl. 185; fižol ribničan, čistčen, fco Ljubljana den. 350, bl. 415; fižol koks, fco Postojna tranz. bl. 510; slanična slana, trodelna, fco Vukovar bl. 23.

Vrednote. 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 65. Loterijska 2 1/2% državna renta za vojno škodo den. 154. Celjska posojilnica d. d., Celje den. 210, bl. 214. Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 235. Merkantilna banka, Kočevje den. 100. Prva hrvatska štedionica, Zagreb den. 897, bl. 900. Slavenska banka d. d., Zagreb bl. 78. Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 138, bl. 146. Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 415, bl. 435. Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100, bl. 116. »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 275, bl. 285.

Tržna poročila.

Cene na ljubljanskem trgu. Goveje meso 17—25, svinjsko meso 20—25, teletina 25—30, slanina 25—27, mast 35 Din 1 kg. Kokoši po 25 do 60, gosi 150—200. Jajca 1—125 Din komad. Mleko 2.50—3 Din liter, smetana 1.25—1.50 Din merica, sirovo maslo 40 Din 1 kg. Zelenjava: rdečkasta solata 1.25—1.50, motovilec 1 do 1.25, špinača 1.50—2 Din merica, karfižola 10—12 Din kg, koleraba 0.50—2 komad; peteršilj 0.25—0.50 Din, hren 0.50 do 1 Din korenina; zeljate glave 1—3, repa 0.50—1, redkev 0.75—1.50, pesa 0.25 do 0.50, korenje 0.25—0.50 Din komad, česenj 0.75—1 Din glavica, čebula 4—5 Din 1 kg; kisló zelje 2.50—3, kislá repa 2—2.50 Din kg; krompir 1.75—2 Din za 1 kg. Divji zajci so se prodajali po 75 do 120 Din komad.

Mariborski tržni dan (dne 21. t. m.). Trg je bil sicer prav dobro preskrbljen, toda slabo obiskan. Slaninarji so pripeljali 87 vozov svinjskega mesa na trg, nekateri so imeli kar po 4 do 6 prašičev naloženih na vozeh. Prodajali so svinjino po 20 do 35, slanino po 25 do 30 in drob po 15 do 20 Din kg; domači mesarji pa govedino po 15 do 17.50, teletino

po 18 do 20, svinjino po 20 do 22, klobase po 25 do 35, prekajeno meso po 40 do 45, drob po 8 do 15 Din kg. Nekateri so prodajali vse tri vrste mesa po 20 Din povprečno. V mestni mesnici pa se je prodajalo goveje meso po 15 do 16.50, telečje po 20, svinjsko pa po 22 dinarjev kg. — **Perutnina.** Bilo je je okoli 700 komadov. Cene so ji bile kakor pretekli teden — kokošim 25 do 60, racam in gosem 60 do 100 in puranom 100 do 200 Din komad. — **Domači zajčki** so se prodajali po navadni ceni 10 do 50 Din komad. — **Krompir, zelenjava, sadje in druga živila.** Tega je bilo 6 voz. Cene so bile krompirju 10.50 za mernik (7.5 kg), zeljnatim glavam, ohrovtu in endiviji 1.50 do 8 Din komad, solati 15 do 16, kislemu zelju 3.50 do 4, kislí repi 2 Din kg, čebuli 3 do 6, česnu 4 do 10 Din venec, jabolkom 2.50 do 6, hruškam 6 do 20, dateljem 25 do 50, figam 15 do 16 Din kg (ozir. 6 do 10 Din venec), limonam 0.75 do 1, pomarančam 1 do 2.50 Din komad, maslu 40 do 45, kuhanemu maslu 54 Din kg, mleku 3 do 3.50, bučnemu olju 25 do 30 Din liter, jajcem 1 do 1.25 Din komad. — **Lončena in lesena roba** se je prodajala po 0.50 do 100 Din, brezove metle po 2 do 5 Din komad, koruzna slama po 25 do 30 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo, 19. t. m. so kmetje pripeljali 8 voz sena in 5 voz slame; v soboto, 21. t. m. pa 6 voz sena in 3 vozove slame na trg. Cene so bile senu od 75 do 90, slami pa od 55 do 65 dinarjev za 100 kg.

Tržne cene za meso v Mariboru. (15. t. m.) Govedina: 1 kg I. 20, II. 16—17.50, III. 15, vampov 12, pljuč 12, 1 kg teletine I. 20, II. 17.50, jetra 20, pljuča 15. 1 kg prašičjega mesa 15—30, števna mast 25, pljuča 10—12, jetra 18—20, 1 kg sveže slanine 22.50—27.50, papricirane 33—35, prekajene 32—40, kg masti 30—35, prekajeno meso 30—48, klobase: 1 kg krakovskih 40—42, debrecinskih 35—42, brunšviških 21—27, pariških 30, posebnih 30, safalad 30, hrenovk 35, kranjskih 40, 1 komad prekajenih 5—7 Din. Perutnina 1 piščanec majhen 17.50, večji 32, kokoši 35—50, race 35—50, gosi 70—100, purani 70—125, zajec domač majhen 10 do 15, zajec večji 30—50 Din. 1 liter mleka 33—0.50, 1 liter smetane 12—16, 1 kg surovega masla 40—44, kuhanega masla 50—54, ementalskega sira 150, polementalskega 80, trapistnega 35, grojskega 40, tilsitskega 40, parmazana 125, 1 kos sirčka 5—10, eno jajce 1—1.25 Din.

Cene špecerijskemu blagu v Mariboru. (15. februarja). 1 kg kave I. 70—80, II. 45—60, pražene kave I. 80—100, II. 50 do 75, soli 3.50—4, testenin 11—20, sladkorja v prahu 17, v kristalu 15, v kokah 17, škroba pšeničnega 18, riževega 25—30, riža 7—20, namiznega olja 25 do 30, 1 kg mila 18—19 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru (15. februarja). 1 kg pšenične moke št. 0 8, št. 2 7.50, št. 5 7, št. 6 6.25, št. 7 5, prosene kaše 6, ješprenja 8—16, otrobov. 2.50, koruzne moke 5.50—6, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega zdroba 8.50, ajdove moke št. 1 8, št. 2 7, 1 liter kaše 6 do 6.50 Din.

Dobava, prodaja.

Poprava. V listu št. 21 z dne 19 febr. se ima pri »Dobava, prodaja« glasiti: dne 9. marca 1925 pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede prodaje (ne dobave) ročnih karbidnih svetilk.

Dobave. Uprava barutane v Kamniku sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 100.000 do 150.000 komadov plomb iz pločevine, do 4. marca t. l. glede dobave 10.000 vrečic iz manila-kartona za pakovanje smuolnika. — Dne 4. marca se bo vršila pri upravi barutane v Kamniku ofertalna licitacija glede dobave 1000 kg olja za mazanje strojev. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. marca t. l. ponudbe glede dobave osov in olje. — Dne 21. marca t. l. se bodo vršile pri direkciji državnih železnic v Sarajevu naslednje ofertalne licitacije: glede dobave bukovega oglja ter koksa, glede dobave bakrenih peči in dobave glicerina. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 5. marca t. l. v pisarni Stalne vojne bolnice v Ljubljani glede dobave mesa, masti, fižola in raznega špecerijskega blaga. — Dne 12. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede oddaje zgradbe kurilnice v Vrscu. — Dne 13. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave kurilnice v Novem Sadu. — Dne 16. marca t. l. pri komisiji za razmejitve z Italije v Ljubljani glede dobave cementnih mejnikov itd. — Dne 20. marca t. l. pri upravi barutane v Kamniku glede dobave jelovih hlovov in jelševine; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 110.000 kg kovaškega oglja; glede dobave železa za rešetke in glede dobave borovih desk. — Dne 18. marca t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave rjuh, brisač, prevlek za blazine, posteljnih odev, vzglavnikov, žimnic in slamic; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave hrastovih desk ter glede dobave oljnatih barv. Dne 18. marca pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave jekla ter glede dobave smrekovih desk.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Najboljši šivalni stroj je edino le

Josip Petelinc-a

znemka Gritzner in Adler za rodbno, obrt in industrijo blizu Prešernovega sp. enika
Ljubljana
Pouk v vezanju brezplačen. Velična garancija.
Delavnica za popravila
Na veliko Telefon 913 Na malo

Brez konkurence NARAMNICE

lastnega proizvoda od najcenejše do najfinejše vrste nudi

IVAN SAVNIK, Kranj Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci.

Trgovski pomočnik

galanterijske stroke, vojašine prost. vešč. slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, z dobrimi spričevali in referencami, išče službo v en gros ali detajlni trgovini. Nastopi lahko tekoj. Naslov pove uprava Trg. lista.

Naročajte **Trgovski list!**

Prvorazredni moderni brzo-pisalni stroj
STOEWER RECORD
Vrhunec finomehanike.

Zastovstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/1.
Originalne potrebščine za Opalograph (Fixat, Preservat).

Josip Petelinc, Ljubljana

Na veliko! (blizu Prešernovega spomenika) ob vodi Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.
Telefon 913